

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE
INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 233/28

mun. Chișinău

24.05.2022

Inspectorul superior de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Alexandru Bânzari, examinând materialele dosarului de control al averii și intereselor personale, inițiat în privința domnului Filip Crîșmari, născut la [REDACTAT], IDNP [REDACTAT], domiciliat în [REDACTAT], primar al comunei Bulboci, raionul Soroca, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La 18.10.2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate (*în continuare - Autoritatea*) a fost înregistrată sesizarea nr. 9901, care, la 22.10.2021, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21, MO264-265/29.10.21 art.332, în vigoare 29.10.21*)¹, a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor cu nr. 20210127029.

Potrivit sesizării, domnul Filip Crîșmari, primar al comunei Bulboci, raionul Soroca, ar fi admis încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale prin neincluderea în declarațiile depuse a informațiilor privind bunul imobil arendat (bazin acvatic al Primăriei comunei Bulboci, raionul Soroca) precum și datoriile personale față de bugetul local formate ca rezultat al neachitării în termen a plăților de arendă calculate de Primăria comunei Bulboci, raionul Soroca.

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21, MO264-265/29.10.21 art.332, în vigoare 29.10.21*), inspectorul de integritate, în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, efectuează verificarea prealabilă a acestora, în cadrul căreia verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale.

Potrivit art. 28 alin. (3) din Legea nr. 132/2016 (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21, MO264-265/29.10.21 art.332, în vigoare 29.10.21*), dacă se constată lipsa unor

¹ Prin Legea nr. 130 din 07.10.2021 cu privire la modificarea unor acte normative, în vigoare 29.10.2021, au fost operate modificări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, aplicabilitatea cărora a fost asigurată de inspectorul de integritate în conformitate cu prevederile art. 73 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. În această ordine, actele și acțiunile inspectorului de integritate în cadrul controlului, până la data 29.10.2021, au fost efectuate în conformitate cu prevederile Legilor nr. 132/2016 și nr. 133/2016 în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 130/2021.

date din declarația de avere și interese personale, precum și în cazul nedeunerii sau al depunerii tardive a declarației, inspectorul de integritate inițiază controlul averii și al intereselor personale.

Astfel, în corespundere cu prevederile art. 28 alin. (3) și art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21, MO264-265/29.10.21 art.332, în vigoare 29.10.21*), la 28.10.2021, prin procesul - verbal nr. 1052/28 a fost inițiat controlul averii și intereselor personale în privința domnului Filip Crîșmari.

Prin scrisoarea nr. 04-28/6365 din 03.11.2021, domnul Filip Crîșmari a fost informat despre inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al averii și intereselor personale.

Prin scrisoarea nr. 04-28/6364 din 03.11.2021, autorul sesizării a fost informat despre inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al averii și intereselor personale în privința domnului Filip Crîșmari.

Potrivit prevederilor art. 7 alin (1) lit. c) din Legea nr. 132/2016, în domeniul asigurării controlului averii și al intereselor personale, Autoritatea efectuează controlul averii deținute de subiecții declarării, constată dacă există o diferență substanțială între veniturile obținute și cheltuielile realizate, pe de o parte, și averea dobândită, pe de altă parte, în timpul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, constată averea nejustificată și adresează instanței de judecată cereri în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate.

În corespundere cu art. 26 din Legea nr. 132/2016 (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21*), controlul averii și al intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică.

În procesul de control al averii și al intereselor personale, potrivit art. 32 alin. (1), (2) din Legea nr. 132/2016 (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21*), inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia. Dacă persoana supusă controlului este căsătorită ori se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere și/sau copii minori, verificarea se va extinde și asupra averii membrilor de familie sau concubinului/concubinei acesteia.

În scopul stabilirii perioadei de control, au fost solicitate informații și documente care atestă deținerea calității de subiect al declarării averii și intereselor personale, prevăzută de art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133 din 17.06. 2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Potrivit răspunsului Comisiei Electorale Centrale, s-a stabilit că în urma alegerilor locale generale din 20.10.2019, domnul Filip Crîșmari a fost ales primar al al comunei Bulboci, raionul Soroca, mandatul fiindu-i validat prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 30.10.2019 (dosarul nr. 3-128/19).

Urmare a accesării Registrul de Stat al Populației, nr. de înregistrare 1257389674, s-a stabilit că domnul Filip Crîșmari este căsătorit cu doamna [REDACTAT], IDNP [REDACTAT].

Astfel, domnul Filip Crîșmari deține calitatea de subiect al declarării în temeiul art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Din analiza datelor disponibile referitoare la activitatea de control a Comisiei Naționale de Integritate se atestă că domnul Filip Crîșmari nu a fost supus controlului veniturilor și al proprietății sub imperiul prevederilor Legii nr. 1264 din 19.07.2002

Luând în considerație cele expuse, controlul averii și intereselor personale a fost efectuat pentru perioada 08.11.2019 (data la care a fost validat mandatul) – 30.03.2021 (data depunerii ultimii declarații anuale de avere și interese personale) în privința subiectului declarației Filip Crîșmari cu extinderea verificării asupra averii doamnei [REDACTAT].

Verificarea declarațiilor de avere și interese personale

Declarația de avere și interese personale (*denumită în continuare - declarație*) potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 133/2016, reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarației, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie. Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.

Obiectul declarației este statuat de prevederile art. 4 lit. a) - l) din Legea nr. 133/2016.

Astfel, sistemul informațional automatizat e-Integritate prezintă următoarele declarații de avere și interese personale depuse de subiectul declarației Filip Crîșmari:

- declarația anuală de avere și interese personale pentru anul 2019 depusă la 24.03.2020;
- declarația anuală de avere și interese personale pentru anul 2020 depusă la 30.03.2021.

Urmare a validării datelor din declarațiile de avere și interese personale depuse (utilizând informațiile din baze de date și registre de stat ale Agenției Servicii Publice, Serviciul Fiscal de Stat, sistemul informațional automatizat e-Integritate, etc.) s-a constatat deținerea și a altor bunuri decât cele înscrise în declarațiile de avere și interese personale:

- deținerea terenului pentru construcții cu nr. cadastral [REDACTAT], cu suprafața de 0,2714 dobândit în anul 2010, în baza Certificatului de moștenitor nr. [REDACTAT] din 04.10.2010;
- deținerea construcției accesorii cu nr. cadastral [REDACTAT], cu suprafața de 28,4 m.p. dobândit în anul 2010, în baza Certificatului de moștenitor nr. [REDACTAT] din 04.10.2010;
- deținerea construcției accesorii cu nr. cadastral [REDACTAT], cu suprafața de 12,0 m.p. dobândit în anul 2010, în baza Certificatului de moștenitor nr. [REDACTAT] din 04.10.2010;
- deținerea construcției accesorii cu nr. cadastral [REDACTAT], cu suprafața de 12,6 m.p. dobândit în anul 2010, în baza Certificatului de moștenitor nr. [REDACTAT] din 04.10.2010;
- deținerea în folosință (arendă) a terenului (bazin acvatic care aparține Primăriei comunei Bulboci) cu nr. cadastral [REDACTAT], cu suprafața de 7.0901 ha, deținut în folosință în baza Contractului de arendă f/n din 05.04.2016;
- deținerea de către dna [REDACTAT] (soția) a 55 acțiuni cu valoarea nominală 1 leu/acțiunea emise de CI „Interpares Prim” SA. Acțiunile respective potrivit răspunsului „Grupa Financiară” SA (înregistrat în cadrul ANI cu nr. 11547 din 29.11.2021) au fost obținute la plasarea emisiilor;
- datoria cumulativă privind achitarea plății de arendă a față de Primăria comunei Bulboci, raionul Soroca, în sumă de 67174,01 lei (pentru anul 2019) și 84922,11 lei (pentru anul 2020) a terenului (bazin acvatic care aparține Primăriei comunei Bulboci) cu nr. cadastral [REDACTAT].

precum și date incomplete și eronate:

- includerea unui teren intravilan cu nr. cadastral [REDACTAT]:

- includerea unui teren cu nr. cadastral [REDACTAT], care de facto aparține dlui [REDACTAT], dobândit de ultimul în 1998 în baza Titlului de autentificare a deținătorului de teren.

Verificarea datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor

Este de menționat că, potrivit art. 32 și 34 din Legea nr. 132/2016 (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21*), esența controlului averii și intereselor personale este de stabilire a existenței sau inexistenței diferenței substanțiale între averea dobândită și veniturile

obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, în aceeași perioadă.

Potrivit prevederile art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21*):

avere - totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate;

venit - orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atât în țară, cât și în străinătate.

diferență substanțială - diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă;

Respectiv, în scopul stabilirii existenței sau inexistenței diferenței substanțiale dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării Filip Crîșmari împreună cu membrii familiei, pe parcursul exercitării mandatului de primar al comunei Bulboci, raionul Soroca și conform perioadei controlului stabilită, 08.11.2019 – 30.03.2021, în temeiul art. 20 alin. (1) lit. b) și art. 32 alin. (3) și (4) din Legea nr. 132/2016 (*redacția de până la modificările operate prin LP130 din 07.10.21*), inspectorul de integritate a solicitat și a recepționat de la autoritățile competente informații și documente necesare desfășurării controlului, precum și a făcut extrase din baze de date, în urma cărui fapt, au fost acumulate informații și documente care au fost divizate în documente și informații care se referă la venituri și cheltuieli.

Respectiv, luând act de materialele acumulate în cadrul controlului și anume a documentelor și informațiilor care se referă la venituri (în special de la sursele de venit indicate în declarațiile de avere și interese personale și din fișa de verificare a obligațiilor privind impozitul pe venit a persoanelor fizice, pe perioada desfășurării controlului) precum și reieșind din informațiile și documentele care se referă la cheltuieli pentru aceeași perioadă, inspectorul de integritate nu a stabilit careva modificări patrimoniale intervenite pe perioada exercitării mandatului, de natură să formeze o diferență substanțială în sensul art. 2 din Legea nr. 133/2016.

Astfel, în rezultatul examinării în ansamblu a evoluției patrimoniului (echivalentul bănesc al averii dobândite și a cheltuielilor suportate) comparativ cu veniturile obținute în aceeași perioadă de către domnul Filip Crîșmari împreună cu membrii familiei, nu s-a stabilit o diferență substanțială în sensul art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132/2016.

Potrivit art. 33 alin. (10) din Legea nr. 132/2016 (*redacția în vigoare din 29.10.2021, după operarea modificărilor efectuate prin Legea nr. 130 din 07.10.2021*), în cazul în care inspectorul de integritate are bănuieli rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale sau există aparența de diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută, acesta îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și punctul său de vedere. Punctul de vedere al persoanei supuse controlului urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. În caz de neprezentare a informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută de subiectul declarării personal sau prin intermediul unor terți, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează

contrariul, că persoana verificată nu a declarat toată averea sau că există o diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită.

Astfel prin demersul nr. 04-28/1761 din 29.03.2022 (remis pe adresa de e-mail), domnul Filip Crîșmari a fost invitat să-și expună punctul de vedere cu privire la informațiile nereflectate în declarațiile de avere și interese personale depuse.

La 31.05.2022 cu nr. 2505 domnul Filip Crîșmari a prezentat punctul de vedere, în care a menționat că: „Referitor la nedeclararea bunului imobil cu nr. cadastral [REDACTAT] (bazin acvatic) nu l-am declarat deoarece nu cunoșteam că bunurile deținute în arendă se declară. Concretizez că bazinul acvatic se află în proprietatea primăriei comunei Bulboci, contractul de arendă fiind încheiat la 05.04.2016, în urma licitației bazinului acvatic. Datoria formată față de Primăria comunei Bulboci ca urmare a deținerii în arendă a bazinului acvatic n-am declarat-o că n-am cunoscut că trebuie declarată. Menționez că la 10.12.2020 a fost reziliat contractul de arendă a bazinului acvatic, iar la 28.12.2020 datoria de 87048,04 lei a fost achitată integral de mine. Referitor la terenul aferent casei de locuit explic că a fost declarat în declarațiile anuale pentru (2019, 2020), doar că am greșit numărul cadastral indicând numărul [REDACTAT], în loc de nr. [REDACTAT]. De asemenea am greșit anul dobândirii și suprafața terenului intravilan. Referitor la nedeclararea construcțiilor accesorii cu nr. [REDACTAT], [REDACTAT], [REDACTAT], nu le-am declarat fiindcă nu am știut că au numere cadastrale. Referitor la 65 de acțiuni emise de CI „Interpares Prim” SA care aparțin soției nu le-am declarat că n-am știut că există.”

În rezultatul examinării în ansamblu a tuturor circumstanțelor de fapt constatate, în baza materialelor acumulate la dosarul de control și a punctului de vedere, nu s-a constatat existența unei diferențe substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute în aceeași perioadă de către subiectul declarării Filip Crîșmari, în perioada supusă controlului 08.11.2019 – 30.03.2021, precum și nu s-a constatat existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale (în sensul art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate).

Potrivit art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, dacă inspectorul de integritate constată că averea și interesele personale nu au fost declarate în mod corespunzător sau că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială, acesta emite un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, aplică sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege. .

Având în vedere cele constatate, în conformitate cu prevederile art. 19, art. 34 alin. (1) art. 35, art. 36 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul superior de integritate, -

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către domnul Filip Crîșmari, primar al comunei Bulboci, raionul Soroca, manifestată prin nedeclararea în modul corespunzător a averii, în circumstanțele descrise în prezentul act.
2. Se aduce la cunoștința dlui Filip Crîșmari, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-1 contesta în termen de 30 de zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, MD- 2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4.

Inspector superior de integritate

Alexandru BÂNZARI